

Jakelun mukaan

Viite / Hänvisning
Ympäristövaikutusten arviointiohjelma 5.8.2008

Asia / Ärende
LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOH-
JELMASTA, ASEMANKULMAN ALUEEN MAA-AINEKSEN
OTTOTOIMINTA, KARKKILA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Destia Oy, Espoon Sora Oy, Morenia Oy ja Rudus Oy ovat 5.8.2008 saattaneet vireille Karkkilan Asemankulman alueen maa-aineksen otto-
toimintahanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Hankkeesta vastaavat ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaavat Destia Oy, Espoon Sora Oy, Morenia Oy ja Rudus Oy, joista hankkeen yhteyshenkilöinä ovat Maarit Salonoja, Kai Tolppola, Tero Elo ja Jani Pieksamä. Konsulttina ympäristövaikutusten arvioinnissa on Groundia Oy yhteyshenkilönään Janne Huttunen ja Niko Karjalainen. Arviointimenettelyssä toimii yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilönään Satu Pääkkönen.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 1 momentin ja vastaavan asetuksen 6 §:n mukaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankeluettelon 2 b) -kohdan mukaan kiven, soran tai hiekan ottoon, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Mikään suunnittelualueella olevista Destia Oy:n, Espoon Sora Oy:n, Morenia Oy:n tai Rudus Oy:n hankkeista ei yksin ylitä em. hankeluettelon rajaa.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi YVA -lain 4 §:n 2 momentin mukaisesti sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, lain 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Maksu

hankkeesta vastaavalle 6 530 €(A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Hankkeesta vastaavat päättivät Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa käydyn neuvottelun perusteella käynnistää yhteisen YVA -menettelyn, koska maa-ainestenotto Asemankulman alueella muodostaa yhdessä suuren kokonaisuuden, jolla todennäköisesti on merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeesta vastaavat eivät kuitenkaan laittaneet viireille päätösprosessia YVA -tarpeen soveltamisasiassa, vaan käynnistivät YVA -menettelyn ilman päätöstä.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen, joka tulee julkiseen käsittelyyn arviointiohjelmassa esitetyn aikataulun mukaan marraskuussa 2008.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Destia Oy, Espoon Sora Oy, Morenia Oy ja Rudus Oy suunnittelevat maa-ainestenottoa Karkkilan Asemankulman alueella, joka kuuluu Karkkilan kaupungin Vaskijärven kylään. Kukin toimija omistaa alueella yhden tai useamman kiinteistön, joista suurimmalla osalla on harjoitettu aikaisemmin soranottotoimintaa. Alue sijaitsee II-luokan pohjavesialueella ja pohjaveden muodostumisalueella.

Kokonaisuudessaan Asemankulman ottoalueen pinta-ala on noin 59 ha ja alueelta saatava kokonaismassavaranto on noin 4,8 milj. m³ktr. Alimmat ottotasot koko Asemankulman suunnitellulla ottoalueella ovat välillä +130,5...+136,5.

Destia Oy suunnittelee maa-ainestenottoa kiinteistöille 7:73 ja 7:104 yhteensä 17 hehtaarin alueelle. Maa-ainesten ottolupaa tullaan hakemaan 10 vuodelle ja kokonaismassavaranto on yhteensä 2,3 milj. m³ktr.

Espoon Sora Oy suunnittelee soranottoa kiinteistöllä 7:102 noin 5,3 hehtaarin alueelle. Ottotoiminta jatkuisi noin 5 vuotta ja kokonaisottomäärä on 120 000 m³ktr.

Morenia Oy suunnittelee maa-ainesten ottoa kiinteistöllä 7:62 viideksi vuodeksi. Ottoalue on pinta-alaltaan noin 8,1 ha ja otettavaa maa-ainesta on n. 700 000 m³ktr.

Rudus Oy suunnittelee maa-ainesten ottoa 19,2 hehtaarin kokoiselle Vaskijärvi I -alueelle (7:5, 2:21 ja 7:7) ja 5,2 hehtaarin kokoiselle Vaskijärvi II -alueelle (7:9 ja 7:97). Vaskijärvi I -alueella on hyödynnettäviä massoja n. 1,5 milj. m³ktr ja alueelle haetaan lupaa toistaiseksi. Vaskijärvi II -alueella massoja on n. 330 000 m³ktr ja lupaa haetaan 15 vuodeksi.

Hankekokonaisuus käsittää maa-ainestenotto- ja käsittelytoiminnot (murskaus ja seulonta). Valmiit tuotteet osaksi varastoidaan alueella ja osaksi kuljetetaan muualle jatkokäsittelyn jälkeen. Murskaustoimintaa

harjoitetaan alustavasti Destia Oy:n omistamalla alueella ja osalla Rudus Oy:n omistamista alueista. Muilla alueilla maa-aines käsitellään tarvittaessa seulomalla.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0 (VE0): Hankekokonaisuuden toteuttamatta jättäminen.

Vaihtoehto 1 (VE1): Soranotto toiminta toteutetaan tehtyjen maa-ainesten ottosuunnitelmien mukaisesti. Osahankkeiden kestot, pinta-alat ja massamäärät on esitetty edellä hankkeen kuvauksessa.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

YVA -menettelyssä tarkasteltava hankekokonaisuus ei liity muihin vastaaviin soranottohankkeisiin. YVA-menettelyn aikana selvitetään alueen muut mahdolliset hankkeet sekä niiden lupa- ja suunnittelutilanne.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Maa-ainesten otto- ja ympäristöluvut voidaan myöntää, kun YVA -menettely on päättynyt. Mikäli toiminta aiheuttaa vesilain 18 § mukaisia muutoksia pohjaveden laatuun tai määrään, tarvitaan vesilain mukainen lupa.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu 13.8.2008 Karkkilan tie-noossa, Karkkilalaisessa ja Lopen Lehdessä. Arviointiohjelma on kuulutettu 11.8. - 30.9.2008 välisenä aikana Karkkilan kaupungin ja Lopen kunnan ilmoitustauluilla. Arviointiohjelma on ollut yleisön nähtävillä 11.8. - 30.9.2008 Karkkilan kaupungin kirjastossa ja Lopen pääkirjastossa sekä internetissä osoitteessa <http://ymparisto.fi/uus> (hankesivu).

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Karkkilan kaupungilta, Lopen kunnalta, Hämeen ympäristökeskukselta, Uudenmaan liitolta, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiriltä, Geologian tutkimuskeskukselta ja Museovirastolta.

Karkkilan kaupunginhallitus yhtyy Karkkilan ympäristölautakunnan lausuntoon. Lausunnossa todetaan, että mikäli pesuseulontatoiminta tai isojen kivien rikotus ovat suunnittelualueella mahdollisia, tulisi niiden ympäristövaikutukset selvittää. Arviointiohjelmassa on esitettävä myös Vaskijärvi I alueelle suunnitellun maa-ainesten oton osalta tarkempi arvio toteuttamisaikataulusta. Kuvan 3 karttaan tulisi lisätä kiinteistöjen rajamerkinnot.

Karkkilan kaupunginhallitus esittää, että maaperän vettä pidättävät tiiviit kerrokset ja kalliot sekä pohjaveden pinnankorkeustiedot tulee selvittää tutkimuksin nykytilan selvittämiseksi koko suunnittelualueella. Maaperän ja pohjaveden mahdollinen pilaantuminen tulee selvittää. Ympäristövaikutusten arviointi tulee kohdistaa koko pohjavesialueeseen. Kaikista arvioinnissa käytettävistä pinnankorkeuden seurantaan ja näytteenottoon soveltuvista putkista tulee esittää ns. putkikortit, joista tulee käydä ilmi mm. putken rakenne ja laatu, soveltuvuus näytteenottoon ja sijainti. Samoin kaikista kaivoista on esitettävä ns. kaivokortit, joista ilmenee mm. se, millainen kaivo on kyseessä. Seurantatulokset tulee esittää putki- ja kaivokohtaisesti. Pinnankorkeus- ja laatutietojen lisäksi tarvitaan tutkittua tietoa maaperäolosuhteista.

Kaupunginhallituksen mukaan Levoilammen, Säynäislammen ja Pikkulammen vedenkorkeudet tulee mitata ja näistä tulee ottaa näytteet nykytilan ja suunnitellun toiminnan aiheuttaman mahdollisen pintavesivaikutuksen selvittämiseksi.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että melutasoja arvioitaessa otetaan huomioon myös tilanne, jossa kaikki melua aiheuttavat toiminnat ovat yhtä aikaa koko suunnittelualueella toiminnassa sekä erikseen yksittäisten ottoalueiden maksimimelutasot. Samoin tulee menetellä pölypäästöjen osalta. Ohjelmaan tulee lisätä mahdolliset tärinävaikutukset lähimpään asutukseen.

Lausunnossa todetaan, että luontovaikutusten arviointi tulee perustua vähintään kahteen maastokäyntiin, jotka tehdään kasvukauden aikana. Tarkastelu tulee ulottaa koko suunnittelualueelle ja sen lähiympäristöön. Lähdeluetteluun tulee lisätä maakuntakaava sekä Karkkilan kaupungin yleiskaava. Hankkeen liikennevaikutusten arviointiin tulee sisällyttää laskelmat suunnitellun ottotoiminnan aiheuttamista muutoksista liikennemääriin ja melutasoon kuljetusreittien varsilla. Vaikutuksia tulee tarkistaa myös Läyliäistentien muun autoliikenteen turvallisuuden, tien kunnan ja maa-ainekuljetuksista aiheutuvan tärinän kannalta. Myös liikenteen yhteisvaikutukset muiden ottoalueiden kanssa tulee huomioida. YVA-selostuksessa tulee kuvata kaikkien ottoalueiden kuljetus- ja liikennemäärät sekä toiminnan vaihtelu ja kesto. Läyliäistentien sijainti ja korkeusasema tulee tarkistaa sekä tutkia vaihtoehtona tien siirtämistä ja nykyisen tiepohjan maa-ainesten hyödyntämistä.

Lopen kunnanhallitus toteaa, että erityisesti arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueen asutus ja loma-asutus, joka sijaitsee arvioitavan alueen läheisyydessä myös Lopen kunnan alueella. Päästöt ilmaan, melun leviäminen, liikenteen aiheuttamat riskit ja näiden vaikutukset asuin- ja lomakiinteistöjen käyttöön ja viihtyisyyteen tulee selvittää. Lopen kunnanhallituksen mukaan arviointiohjelma antaa lähtökohdat edellä esitettyjen asioiden selvittämiseksi, eikä kunnalla siten ole yksityiskohtaista huomautettavaa arviointiohjelmasta. Lopen ympäristölautakunta toteaa edellisen lisäksi, että ympäristövaikutusten arvioinnin tulee olla kokonaisvaikutusten huomioon ottamisen kannalta riittävä. Vaikutukset maa- ja kallioperään, pintavesiin ja pohjavesiin tulee selvittää perusteellisesti, etenkin kun arvioinnin kohteena oleva alue sijaitsee II-luokan pohjavesialueella, jolla on pohjavesiyhteydessä olevia lampia. Pohjavesiolosuhteita.

teissa tapahtuvilla muutoksilla olisi mahdollisesti vaikutuksia pohjaveden antoisuuteen ja laatuun myös Lopen kunnan alueella. Lisäksi on huomioitava yksityisten kiinteistöjen veden saannin turvaaminen.

Hämeen ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että Lopen puolella noin yhden kilometrin päässä maa-ainestenottoalueesta on Isosuon Natura 2000 –alue. Hämeen ympäristökeskuksen päätöksellä alueelle on perustettu 122,8 hehtaarin laajuinen luonnonsuojelualue. Lausunnon liitteenä on kartta suojelualueesta. Etäisyydestä sekä pinta- ja pohjavesien virtaussuunnasta johtuen maa-ainesten otosta ei todennäköisesti aiheudu merkittävää haittaa suojelualueen luontoarvoille. Isosuon luonnonsuojelualueen kaakkoispuolella on toiminnassa oleva turvetuotantoalue. Hämeen ympäristökeskus on toimittanut lausunnon mukana turvetuotannon lupapäätöksen, josta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen.

Uudenmaan liitto katsoo, että arviointiohjelma on laajuuden ja sisällön osalta sellainen, että sen pohjalta voidaan laatia YVA -selostus. Ympäristöselostuksessa tulisi esittää maankäyttö- ja kaavoitustilanne sisältäen Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavaehdotuksen sisältö selkeästi omana kohtanaan. Siihen onko ottotoiminta maakuntakaavan mukaista vai vaikeuttaako se kaavan toteuttamista, ottaa Uudenmaan liitto kantaa vasta mahdollisista maa-aineslupahakemuksista annettavien lausuntojen yhteydessä. Koska maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma, ei ympäristöohjelmassa esitettyä tulkintaa, jonka mukaan maakuntakaavassa osoitettu ohjeellinen ulkoilureitin linjaus sijaitsee noin 10 metriä tien reunasta, voida pitää oikeana. Uudenmaan liiton mukaan vaikutukset lähistön asukkaisiin ja alueen pohjavesivaroihin ovat keskeisiä. Ympäristöselostuksessa tulisi esittää kokonaiskuva kaikkien eri toimijoiden suunnitelmien muodostamasta koko aluetta koskevasta lopputilanteesta. Vaihtoehdoksi tulisi ottaa myös tilanteita, joissa jokin osa-alue ei toteudu.

Tiehallinnon Uudenmaan tiepiirin lausunnon mukaan maa-ainesten otto tuottaa seututielle 134 ja mahdollisesti myös yhdystielle 1332, 1331 ja 1241 runsaasti raskasta liikennettä, jonka vaikutukset tulee huomioida YVA-selostuksessa. Tarkasteluun pitää ottaa mukaan toiminnasta aiheutuvan liikenteen määrä ja sen vaikutus liikenneturvallisuuteen sekä liikenteestä aiheutuvat erilaiset haitat tiestölle ja tienvarren asukkaille. Liikenteellisiä vaikutuksia kannattaa arvioida koko aluetta koskevin kokonaisuuksina jaoteltuna sopiviin aikaväleihin, esim. viiden vuoden jaksoihin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä maa-ainesalueen liittymiin seututiellä 134: selostuksessa on tarpeen esittää liittymien tarkat sijaintipaikat sekä arviot niiden liikennemääristä ja liikenteellisestä toimivuudesta. Myös keinoja haittavaikutusten minimoimiseksi tulee arvioida. Maa-ainesten otto ei saa vaurioittaa tietä, joten tien viereen tulee jättää riittävä suoja-alue. YVA-ohjelmassa mainitut suoja-alueet vaihtelevat toimijoittain, mutta myös tässä yhteydessä aluetta tulee tarkastella kokonaisuutena ja määrittää suoja-alueet yhdenmukaisella tavalla.

Geologian tutkimuskeskus toteaa, että arviointiohjelma on laadittu perusteellisesti ja siinä on huomioitu maa-ainesten ottotoiminnan ympäristövaikutuksia asianmukaisesti. Rajallisten käytettävissä olevien sora- ja hiekkavarojen ottotoiminta on järkevää keskittää suunnitelmassa esite-

tyllä tavalla. Keskitetty ottotoiminta edesauttaa maa-ainesvarojen tarkoituksenmukaista hyödyntämistä ja alueiden jälkihoidon ja ympäristövaikutusten hallintaa. Tämän kaltainen toimijoiden yhteistyö on Geologian tutkimuskeskuksen mukaan suotavaa.

Museovirasto toteaa lausunnossaan, että hanke ei koske tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Yleisötilaisuudessa oli kuitenkin saatu paikallisasukkaalta tieto, että perimätiedon mukaan suunnitellulla soranotto-alueella olisi mestauspaikka. Museovirastolla ei ole tietoa Asemankulman alueella sijaitsevasta mestauspaikasta, mutta mainittu kohta on periaatteessa soveltunut sellaiseksi. On mahdollista, että mestattujen jäännökset on haudattu mestauspaikalle tai sen lähistölle. Tähän viittaa asukkaana muistitieto paikalla olevasta kuopasta. Mikäli mestauspaikka voidaan todentaa maasto- ja arkistotutkimuksin ja siitä on jäänyt jäljelle kiinteitä jäännöksiä kuten hautapaikka, on kysymyksessä muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Mikäli alueelta tulee ilmi kiinteän muinaisjäännöksen olemassaoloon viittaavia seikkoja, tulee asiasta olla viipymättä yhteydessä Museovirastoon. Museovirastolla ei ole muilta osin huomautettavaa hankkeesta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan ympäristönsuojelupiirin lausunnon mukaan on asiallista, että koko hankekokonaisuus on mukana YVA -menettelyssä. Ympäristövaikutusten esille saamiseksi tulee esittää useampi vaihtoehto toiminnalle. Aikataulu on epärealistinen, koska yhteysviranomaisen lausunnon ja YVA-selostuksen välissä on vain yksi kuukausi aikaa tehdä esille tulevia selvityksiä. Keskeisissä säädöksissä ei ole lueteltu muinaismuistolakia. Ohjelmasta puuttuu hankkeen tarpeen kuvaus. Myös liikenteen liitännäishankkeita tulisi pohtia, esim. nykyisten teiden ja siltojen kehittämistarvetta. Alueen toiminnoista ei ole tehty yhteenvetoa, esimerkiksi ilmakuivat helpottaisivat kokonaisuuden ja osahankkeiden yhteisvaikutusten hahmottamista. Ympäristövaikutukset ja niiden arviointi -osuus on ohjelmassa ylimalkainen. Esimerkiksi menetelmiä ei ole kuvattu riittävästi. Maastotöiden toteuttaminen on selitetty epäselvästi. Esimerkiksi luontoselvitysten ajankohtaa ei ole kerrottu. Uhanalaiset luontotyytit ja paahdelajisto tulee selvittää. Vesistövaikutuksia Natura-suohon tulee pohtia. Lisäksi hankkeen osallistumisjärjestelyt on kuvattu heikosti.

28:n asukkaan yhteismuistutuksessa todetaan, että hankkeesta tiedottaminen on ollut puutteellista. Kyselylomakkeet on jaettu sattumanvaraisesti eikä kaikille lähitilojen omistajille. Myös kyselylomakkeen kysymykset saivat asukkailta kritiikkiä. Lomakkeessa ei ollut mainintaa, mistä saa lisätietoa hankkeesta. Tieto yleisötilaisuudesta, josta kuulutettiin paikallislehdessä, ei saavuttanut kaikkia asianosaisia.

Muistutuksessa todetaan, että hankkeesta vastaavien ilmoittamissa suojaetäisyyksissä ja -alueissa on poikkeavia käytäntöjä ja ristiriitaisuuksia. Etäisyyksiä rakennetun naapuritilan rajaan ei ole mainittu ollenkaan. Muistuttajat ovat myös huolestuneita maa-ainesten oton vaikutuksesta pohjaveden laatuun ja pinnankorkeuteen. Muistuttajien mukaan jo aikaisempi soranotto alueella on aiheuttanut rengaskaivojen kuivumisen. Muistutuksessa esitetään pistekoelunteeisesti tehty pohjaveden pinnankorkeuden mittaus 30.8.2008 ja 8.9.2008, jonka mukaan pinnankorkeus

todettiin alentuneen. Lisäksi ilmoitettu suojakerros alimmasta otosyvyydestä ei ole 4 metriä, vaan mittauksen mukaan vain 2,78 m.

Muistuttajat toteavat, että huolimatta neljän metrin teoreettisen suojakerroksen jättämisestä pohjaveden tason ja alimman ottotason väliin, raskaiden työkoneiden toiminnassa syntyvän, syvälle maakerrokseen johtuvan tärinän sekä maakerrosten poistamisen aiheuttaman maan sisäisen paineenmuutoksen vaikutus tulee aiheuttamaan maan sisäisiä sortumia ja tukkeumia pohjaveden kulkureitteihin ja näin häiritsemään pohjaveden liikkeitä, korkeutta sekä aiheuttaa sen laadun huononemista.

Muistuttajien mukaan arviointiohjelmassa olisi tullut ilmoittaa päivittäiset toiminta-ajat. Toiminnasta aiheutuva melu vie asumisrauhan. Toiminnasta syntyvä pöly heikentää hengityselinsairaiden tilannetta. Toiminnasta syntyvää liikenteen määrää ei ole YVA-ohjelmassa mainittu kuin Ruduksen osalta Vaskijärvi II -alueelta. Liikenne tulee toiminnan myötä kasvamaan huomattavasti ja vaarantaa lasten liikenneturvallisuuden. Muistuttajien laskelman mukaan sorarekka tulisi kulkemaan alueella joka kuudes minuutti, eikä tässä ole vielä mukana Morenian vaikutusta. Maa-ainesten ottotoiminta vähentää myös virkistyskäyttömahdollisuuksia esim. marjastusta ja sienestystä. Myös hevosharrastus vaikeutuu tai estyy, ja myös hevoset kärsivät monin tavoin. Soranottotoiminnan laajentuminen aiheuttaa alueen kiinteistöjen arvonalennuksen. Hankkeella on myös monia negatiivisia vaikutuksia luontoon. Luonto alueella muuttuu elottomaksi. Muistuttajat eivät hyväksy soranottotoiminnan jatkamista alueella.

Yhden asukkaan muistutuksessa, johon 4 muuta asukasta yhtyvät, vaaditaan ottamaan huomioon maa-ainesoton aiheuttamat haitat asuin ympäristön viihtyvyydelle ja toiminnasta johtuva ympäröivien kiinteistöjen arvon aleneminen. Luontoselvitykset ovat liian suppeita, koska perustuvat vain yksipäiväisiin käynteihin paikan päällä. Muistuttaja tuo esiin pohjaveden korkeustietoja useilta vuosilta. Muistuttajan mukaan jo toiminnassa oleva soranottotoiminta on vaikuttanut pohjaveden pinnan alenemiseen. Sen seurauksena myös seudun lampien vedenpinta on alentunut ja tämän johdosta veden virtaussuunta on muuttunut. Virtaussuunnan muutos on tuonut suovettä lampiin huonontaen näin lampien veden laatua. Pohjaveden pinnan alenemiseen on soranoton lisäksi vaikuttanut Rajaojan suon turpeenottoalue. Maa-ainesten ottotoiminta vaikuttaa siten häiritsevästi myös lampien virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Harju on harvinaisen komeaa suppa-alueetta, eikä sitä pitäisi pilata soranoton vuoksi. Ruuhka-Suomen alueella olevat arvokkaat luontokohteet pitäisi säästää.

Muistuttaja tuo esiin, että Asemanseudun pohjavesivarantoalue on määriteltä Karkkilan kaupungin vesihuoltosuunnitelmissa kehittämisalueeksi. Muistuttaja korostaa, että YVA-menettelyssä tulisi vesilain säädösten mukaisesti selvittää vedenvirtaukset ja maa-aineksen oton vaikutukset pohjavesiin, luoda lampien vedenpinnan korkeuden seurantajärjestelmä, tehdä toimintasuunnitelma lampien vedenpinnan laskun varalle, sekä korvata asukkaille haitat, mikäli vedenpinnan laskua ei pystytä estämään. Alueelle tulee tehdä perusteellinen limnologinen selvitys.

Muistuttaja esittää pölyn ja melun suhteen, että kivimurskaimien ympärille rakennetaan melusteet, toiminta rajoitetaan arkipäiviksi klo 8 ja 17 väliseksi ajaksi, melu- ja pölyhaittojen arvioinnissa huomioidaan myös toiminnan aiheuttama liikenne sekä toiminnalle määritellään melu- ja pölyhaittojen tarkkailu.

Muistuttaja A:n mukaan arviointiohjelmassa olisi lähtötietona pitänyt esittää, että suunniteltuja ottoalueita, joilla melkein kaikilla on ollut aikaisemmin lainvoimaiset maa-ainesluvut, ei ole asianmukaisesti maise-moitu tai jälkihoidettu. Ohjelmassa olisi tullut lisäksi kertoa tähänastiset maa-ainesten ottomäärät. Muistuttajan mukaan murskaustoiminnan ympäristölupavelvollisuus on ilmoitettu virheellisesti arviointiohjelmassa; ympäristölupavelvollisuus määräytyy todellisuudessa ympäristönsuoje-luasetuksen (169/2000) 1.1 §:n 7c-kohdan mukaan, jos kiviainesta käsi-tellään murskaustoiminnassa vähintään 50 päivää vuodessa.

Muistuttajan mukaan karttakuvissa on puutteita koskien suunnitelma-merkintöjä, mittakaavatietoja, kiinteistöjen rajoja ja lisäksi ne ovat esit-tämistavaltaan epäyhteneväisiä. Arviointiohjelman mukaan Vaskijärvi I -alueelle on tarkoitus hakea toistaiseksi voimassa olevaa maa-ainesten ottolupaa ja ympäristölupaa, vaikka maa-aineslain (555/1981) 10.2 § ra-jaa maa-aineslupan enimmäispituuden 15 vuodeksi. Arviointiohjelman hankekuvauksesta puuttuvat lisäksi Vaskijärvi II-aluetta lukuun ottamat-ta kaikki maa-ainesten ottoon liittyvät liikenne-suoritetiedot. Ohjelmas-sa esitetyt jälkihoitotoimenpiteiden tavoitteet mm. biologisesti arvokkai-den elinympäristöjen luomisesta ovat perusteettomat, kun ottaa huomi-oon aiemmin tekemättä jääneet jälkihoitotoimenpiteet.

Muistuttaja toteaa, että ohjelmassa esitetyn hankevaihtoehdon nimeämi-nen ainoaksi realistiseksi toteuttamisvaihtoehdoksi on perusteeton, koska hankkeen tarvetta, vaihtoehtojen muodostamista ja hankevaihtoehtojen rajausta ei ole riittävästi selvitetty. Vaihtoehtojen muodostamisessa olisi tullut tarkastella kriittisesti mm. maa-ainesten kysynnän hallintaa, otto-alueiden sijaintia suhteessa asutukseen, liikenneyhteyksiin ja luontoar-voihin, hankkeen kokoa sekä oton ajoitusta ja vaihteistusta. Ohjelmassa olisi tullut tarkastella ainakin Vaskijärvi II -alueen jättämistä kokonaan maa-ainesten lisäoton ulkopuolelle, sillä alue ei kuulu Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavaehdotuksen mukaisiin ottoalueisiin.

Muistuttajan mukaan YVA -menettelyssä tulee selvittää maaperää ja pohjavettä mahdollisesti aiemmin pilanneet toiminnot, niiden sijainti alu-eella sekä ottaa tarvittavat maa- ja pohjavesinäytteet. Arviointiohjelmassa esitetty vesitaselaskelma ottotoiminnan vaikutusten arvioimiseksi ei ole riittävä. Levoilammen, Säynäislammen ja Pikkulammen vedenkor-keuksien seuranta tulee liittää osaksi alueen pohjaveden tarkkailuohjel-maa. Asemankulman II-luokan pohjavesialuetta tulee tarkastella potenti-aalisena yhdyskunnan vesihuoltoa palvelevana pohjavesivarantona. Pö-lyn ja tärinän ympäristövaikutukset tulee selvittää yksityiskohtaisemmin. Myös eri ottoalueiden ja toimintojen mahdollinen yhteisvaikutus tulee huomioida. Vaikutukset kiinteistöjen arvoon, arvostukseen ja käyttö-mahdollisuuksiin tulee arvioida. Luontoselvityksiä tulee täydentää kesän 2009 aikana. Tieliikenteen osuutta vaikutusalueen rajauksessa tulee laa-

jentaa siten, että mukaan tulee koko seututie 134 Vaskijärven kylän alueella, Läyliäisten kylätaajama sekä Haaviston kyläkeskus.

Muistuttaja B katsoo, ettei Asemankulman maa-ainestenottoaluetta tulisi jättää sellaisekseen ilman jälkihoitoa tai ottotoiminnan jatkamista. Alueen halki kulkeva maantie tulisi siirtää joko hanke-alueen sivulle tai ottoalueen pohjalle, jottei tarpeettomia luiskia syntyisi ja pohjavesisuojauskset saataisiin toteutettua. Lopen puolella olevan turpeenottoalueen ojaston vaikutus pohjaveden ja lampien vedepintojen mahdolliseen alentumiseen tulee selvittää luetettavasti. Muistuttajan mukaan myös lampien rantojen ruoppaukset ja massanvaihtojen seurauksista mahdollisesti aiheutuneet vettä pidättävien savilinssien mahdolliset rikkoutumiset tulisi selvittää. Tätä kautta alueen loma-asukkaat ovat saattaneet itse aiheuttaa lampien pintojen alentumiset.

Lisäksi muistuttaja esittää kritiikkiä nykyisten maa-ainestenottolupien sisällöstä ja lupaehtojen valvonnasta. Muistuttaja tuo esiin myös ympäristöministeriön julkaisun "Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden hoito" ja puutteita pintamaan poiston ja jälkihoidon ohjeistuksessa. Muistuttaja oli liittänyt mielipiteeseensä Karkkilan kaupungin maa-aineslupien yleiset lupamääräykset.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 9 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVALainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankekokonaisuuden kuvaus

Arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi hankekokonaisuuden ja osahankkeiden sijainnit, hankkeesta vastaavat sekä hankkeiden maankäyttötarpeet. Hankekokonaisuuden perusteluja ja tarvetta ei ole kuitenkaan tuotu esiin. Hankekokonaisuuden kuvauksessa on puutteita myös toiminta-aikojen osalta sekä eri toimintojen sijainneista hankealueilla. Arviointiselostuksessa on esitettävä tiedot toimintojen kellonajoista sekä alueen kiinteistörajat ja rekisterinumerot. Maa-ainesten ottosuunnitelmista tulee laatia karttayhdistelmä, jossa on esitetty riittävän havainnollisesti ottosuunnat, suunnitellut pohjatasot, oton vaiheistus ja aikataulu sekä murskauslaitosten, välivarastointialueiden, varikko- ja tankkausalueiden sekä kaivannaisjätteiden varastointialueiden ohjeelliset sijainnit.

Arviointiohjelman mukaan Destia Oy:llä on toistaiseksi voimassa oleva lupa asfalttipäällysteiden valmistamiselle. Tämä tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Selostuksen tulee sisältää myös tiedot mahdollisesta pesuseulontatoiminnasta ja isojen kivien rikotuksesta koko alueella. Hankekokonaisuuden keskeiset ominaisuudet ja eri vaiheet on kuvattava sillä tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen vaiheittain on mahdollista.

Hankkeen toteuttamiseen vaikuttavista säädöksistä puuttuivat tiedot vesienhoitosäädöksistä, valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä sekä muinaismuistolaki. Ohjelmassa ei myöskään ole esitetty, voiko juuri kyseessä oleva hankekokonaisuus vaatia vesilain mukaista lupaa, ja että pyritäänkö luvan tarvetta selvittämään YVA -menettelyssä saatavien tietojen perusteella. Kysymys on varsin laaja-alaisesta pohjavedelle riskiä aiheuttavasta toiminnasta vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, joten vesilain mukaisen luvan tarvetta tulee selvittää jo YVA -menettelyn aikana.

Arviointiselostuksessa on esitettävä, minkälaisia määriä toiminnasta syntyy kaivannaisjätteitä, onko niitä tarkoitus käyttää jälkihoidossa ja kuinka kauan niitä aiotaan varastoida alueella. Kaivannaisjätteisiin liittyvien toimintojen ympäristövaikutukset on arvioitava.

Nykytilan kuvaus

YVA -asetuksen 9 §:n mukaan arviointiohjelman tulee sisältää kuvaus ympäristöstä, tiedot ympäristövaikutuksia koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä. Asemankulman maa-ainesten ottoa käsittelevässä arviointiohjelmassa nykytilan kuvaus on jäänyt yleispiirteiseksi. Ympäristön kuvauksen tulee sisältää myös tiedot aikaisemman maa-ainestenoton vaikutuksista; mikä on lähtötilanne esim. maiseman kannalta alueella ja paljonko maa-ainesta on jo otettu. Tiedot suunnitelluista selvityksistä ja selvityksissä käytettävistä menetelmistä puuttuvat luontoselvitysten osalta. Myös muiden vaikutusten osalta ohjelmassa on tältä osin epämääräisyyksiä. Tiedot on täydennettävä arviointiselostusvaiheessa.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty kaavoitustietoja omalla otsikollaan. Arviointiselostuksessa on tarkasteltava myös valmisteilla olevan Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavaehdotuksen sisältöä ja sen vaikutuksia hankekokonaisuuteen. Myös osayleiskaavasta on esitettävä karttakuva, vaikka kaava ei olekaan oikeusvaikutteinen.

Vaihtoehtojen käsittely

Kyseessä oleva YVA -menettely on päätetty toteuttaa minimivaihtoehtoilta, VE0 ja VE1. Arviotavien vaihtoehtojen sisältö on tuotu riittävän selkeästi esiin. Arviointiohjelmassa ei kuitenkaan ole esitetty tarkempia perusteluja vaihtoehtojen rajaukselle. Arviointiselostuksessa tulee esittää syytä rajaukselle ja vaihtoehtojen vertailu.

Selostuksessa on syytä esimerkiksi alavaihtoehtona ottaa huomioon tilanne, jossa maa-ainesten ottoalueiden väliin jäävä Läyliäistentie siirretäisiin tai laskettaisiin ottoalueiden tasolle. Tien siirron tai korkeusaseman tarkastelu on mahdollista erityisesti tässä YVA -hankkeessa, koska tavoitteena on tarkastella aluetta kokonaisuutena yhteisvaikutuksineen.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Vaikutusten arviointi on kohdistettu hankkeen kannalta keskeisiin vaikutuksiin. Arvioinnin kohteena olevat vaikutukset on tuotu selkeästi ryhmiteltynä esiin. Seuraavilta osin vaikutusten arviointia on kuitenkin täsmennettävä.

Melu

On hyvä, että toiminnan meluvaikutukset selvitetään laskentamallin avulla. Myös kuljetusten aiheuttamaa melua kuljetusreittien läheisyydessä tulee arvioida laskennallisesti. Liikennemeluvaikutusten osalta on tärkeää tietää, mihin sakra kuljetuksilla voi olla merkittävää vaikutusta melutasoihin eli vaikutus on enemmän kuin 2 dB.

Myös liikenteen ajoittuminen on syytä ottaa huomioon arvioinnissa. Tällöin tulee selvittää myös tiedot raskaan liikenteen määristä varhain aamulla (esim. klo 5-7) ja myöhäiseen ilta-aikaan (esim. klo 21-23). Näinä aikoina liikenteen häiritsevyys korostuu erityisesti asunnoissa, jotka sijaitsevat lähellä kuljetusreittejä.

Valtioneuvoston päätöksen 993/92 mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla melutaso (melun A-painotettu keskiäänitaso, L_{Aeq}) ulkona ei päiväsaikaan (07-22) saa ylittää 45 dB eikä yöaikaan (22-7) 40 dB ja vakituiseen asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää päiväsaikaan 55 dB ja yöaikaan 50 dB. Jos toimintaa on alueella/alueilla jo klo 6.00 lähtien, tulee arviointiselostuksessa esittää toiminnan aiheuttama keskiäänitaso 1 tunnin ajalle (klo 6-7) eikä keskiäänitasona koko yöajalle (22-7).

Meluvaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös melun kulkeutuminen rakennusten sisätiloihin. Valtioneuvoston päätöksen 993/92 mukaan ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuvan melutason tulee asuinhuoneissa alittaa melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvo (klo 7-22) 35 dB ja yöohjearvo (klo 22-7) 30 dB.

Meluvaikutusten arvioinnissa on selvitettävä melun yhteisvaikutukset alueella. Yksittäisten ottoalueiden melutasojen lisäksi on selvitettävä tilanne, jossa kaikki melua aiheuttavat toiminnat ovat yhtä aikaa toiminnassa koko suunnittelualueella. Tämän lisäksi on hyvä esittää kunkin toiminnon (esim. murskaus) ja toiminta-alueen melualueet erikseen, jotta tiettyjen toimintojen merkittävyys melun kannalta saadaan esiin.

Mikäli arvioitava melu on impulssimaista tai kapeakaistaista, tulee laskentatulokseen lisätä + 5 dB. Lisäksi on otettava huomioon työkoneiden (esim. kaivinkoneet, pyöräkuormaajat) aiheuttama melu. Arviointiselostuksessa tulee esittää meluvaikutuksia kuvattaessa myös melulähteiden korkeudet maanpinnasta ja merenpinnasta sekä tieto siitä, onko laskennassa huomioitu melun suuntaavuus ja jos on, miten.

Pöly

Pölyvaikutuksia arvioitaessa tulee selvittää pölyn yhteisvaikutukset hankekokonaisuuden vaikutusalueella. Tällöin on myös selvítettävä alueen muiden toimijoiden kuten turvetuotannon pölypäästöjen merkitys kokonaisuuden kannalta.

Liikenne

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty karttakuvaa, jossa olisi esitetty selkeästi liikennereitit kultakin toiminta-alueelta. Arviointiselostuksessa samaan karttakuvaan on lisättävä myös liittymien sijainnit sekä mahdolliset tulevat liikennöintireitit. Lisäksi lähtötiedot nykyisistä liikennesuoritteista on esitettävä seikkaperäisesti.

Liikennevaikutuksia arvioitaessa on liikennemäärien ja liikenneturvallisuuden lisäksi otettava huomioon liikenteen lisääntymisen muut vaikutukset, kuten melun, pölyn ja muiden päästöjen vaikutukset.

Liikennevaikutusten arviossa on esitettävä keinot ja suositukset haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. Tällöin on myös selvítettävä koulukuljetusten tarve. Asukaspalautteen perusteella hankekokonaisuus vaarantaisi koululaisliikenteen turvallisuuden.

Maaperä

Alueella harjoitetun aikaisemman maa-ainesten oton vuoksi maaperä on saattanut paikallisesti pilaantua esimerkiksi polttoainesten varastoinnin, tankkauksen tai huoltotoimenpiteiden vuoksi. Lisäksi maaperän tilan tietojärjestelmän mukaan Rudus Oy:n Vaskijärvi II -alueella on sijainnut puunkyllästämö, jossa on kyllästetty ja säilytetty ratapölkkyjä. Tältä alueelta ei kuitenkaan ole tietoja maaperätutkimuksista, maaperän pilaantuneisuudesta eikä mahdollisista kaivutoimenpiteistä pilaantuneella alueella.

Alueiden maaperän mahdollinen pilaantuneisuus on selvítettävä ja tuotava esiin arviointiselostuksessa. Tehdyt maaperätutkimukset ja pilaantuneisuus tulee esittää karttakuvassa. Pilaantuneen maaperän sekä mahdollisen kunnostuksen vaikutukset tulee arvioida.

Pohjavesi

Hankealue sijaitsee II-luokan pohjavesialueella (Asemanseutu 0122451) ja pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Pohjavesialueen merkitystä vedenhankinnalle tulee arvioida laajemmin kuin vain Karkkilan kaupungin vedenhankinnan näkökulmasta.

Yksi tärkeimpiä arvioitavia asioita hankekokonaisuudessa ovat pohjaveden virtaussuhteet Levoilammen, Säynäislammen ja Pikkulammen ympäristössä. Selvítettäviä asioita ovat mm:

- Ovatko lammet pohjavesi- vai orsivesilampia.
- Virtaako pohjavesi lampiin päin vai niistä poispäin.

- Onko lampien ja suunniteltujen ottoalueiden välissä pohjaveden virtaukseen vaikuttavia kalliokynnyksiä tai huonosti vettä johtavia maakerroksia.
- Millainen on pohjaveden laatu lampien ympäristössä.
- Miten soranotto tulee vaikuttamaan muodostuvan pohjaveden määrään ja laatuun, pohjaveden pinnankorkeuksiin ja virtausolosuhteisiin alueella.

Arvioinnin luotettavuuden lisäämiseksi havaintoputkiverkostoa tulee täydentää esitetyn lisäksi 1 – 3 havaintoputkella erityisesti suunnittelualueen pohjoisosassa, suunnitellun ottoalueen ja lampien välisellä alueella. Tietojen täydentämiseksi alueella on tarvittaessa tehtävä maatutkaluotauksia ja putkivirtausmittauksia. Kaikista havaintopisteistä tulee mitata samanaikaiset pohjaveden pinnankorkeustiedot. Tällöin on arvioitava myös sitä, onko nykyinen pohjaveden pinta alentunut ja kuinka paljon. Erilaiset toimenpiteet ovat voineet vaikuttaa myös pohjavesialueiden välisen vedenjakaja-alueen sijaintiin. Havaintopisteistä tulee tehdä ns. havaintopistekortit, joista ilmenevät havaintopisteiden yksityiskohdalliset tiedot. Havaintopisteet tulee esittää arviointiselostuksessa selkeästi erillisellä karttaliitteellä.

Olosuhteet pohjavesialueiden, lampien ja soiden muodostamassa kokonaisuudessa tunnetaan huonosti. Pohjavesiolosuhteisiin on jo saatettu vaikuttaa myös Lopen puolella sijaitsevalla turpeenotolla, ojituksilla ja Pilpalan pohjavesialueen puolella savenotolla. Tämän johdosta pohjavesiolosuhteiden selvitystyö on ulotettava Lopen puolelle.

Alueella ja lähiympäristössä käytössä olevat talousvesikaivot tulee korjistoida ja niiden vesipinnat mitata. Mittauskohdat tulee sijoittaa valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään. Myös vaikutusalueella olevien lähteiden nykytila ja luonnontilaisuus tulee selvittää ja arvioinnissa on otettava huomioon vaikutukset lähteiden tilaan.

Alueella aikaisemmin harjoitetuista toiminnoista mahdollisesti aiheutunut pohjaveden pilaantuminen ja pilaantuneisuuden laajuus on selvitettävä.

Haitallisten vaikutusten vähentämisen yhteydessä on syytä tarkastella, olisiko joitakin pohjavedelle riskiä aiheuttavia toimintoja mahdollista siirtää pohjavesialueen ulkopuolelle. Myös keskittämällä toimintoja samoihin paikkoihin pohjavesialueella päästäisiin parempaan riskien hallintaan ja suojelutulokseen.

Pintavesi

Arviointiohjelman mukaan pintavesivaikutukset arvioidaan vesitaselaskelmien avulla. Arvioinnissa on käytettävä hyödyksi olemassa olevia veden laatutietoja, ja mikäli tietoja ei ole joiltakin osin, on vesistöistä otettava vesinäytteitä arvioinnin tueksi.

Vaikutukset Säynäislammen, Levoilammen ja Pikkulammen tilaan ovat vuorovaikutussuhteessa alueen pohjavesivaikutuksiin. Eri tahoilta on esitetty useita syitä, miksi lampien veden laatu on heikentynyt ja veden-

pinnantasoo alentunut. Maa-ainestenoton vaikutukset lampiin on selvitetävää seikkaperäisesti, ja samalla on otettava huomioon yhteisvaikutukset alueen muiden toimijoiden, kuten turvetuotannon, kanssa. Lisäksi lampien vedenkorkeudet tulee mitata.

Vaskijärvi II –alueella aikaisempi ottotoiminta on ulotettu Levoilammin rantavyöhykkeeseen. Arvioinnissa on selvitetävää, voiko Levoilammin vesi päästä kaivamisen seurauksena imeytymään maaperään ja pohjaveiteen. Olosuhteet tulee selvittää samalla varmistaen haitallisten vaikutusten ehkäisemisessä, ettei maa-ainestenotto vaikuta Levoilampeen eikä muihin lampiin.

Arviointiselostuksessa tulee esittää, miten ottamisalueilla syntyvät pintavedet käsitellään ja minne ne johdetaan. Lisäksi on otettava huomioon pölyvaikutusten ehkäisyyn käytettävän kastelun vaikutukset sekä kasteveden onon vaikutukset.

Luonto

Arviointiohjelmassa todetaan, että arviointia varten hankitaan saatavilla oleva tieto alueen luonnon nykytilasta ja luontoarvoista. Yhteisviranomaisen näkemyksen mukaan nämä tiedot olisi tullut esittää jo arviointiohjelmassa. Ohjelman mukaan tehdään myös tarvittavat luontoselvitykset, mutta ei ole esitetty, mitä nämä luontoselvitykset ovat ja miten selvitykset tehdään. Tämän vuoksi yhteisviranomainen ei voi ottaa kantaa tehtävien selvitysten riittävyteen. On kuitenkin selvää, että koko hankekokonaisuuden alueelta on tehtävä perusteellinen luontoselvitys. Tällöin on selvitetävää esimerkiksi mahdolliset suojeltavat luontotyypit, uhanalaiset lajit, suojelualueet, suojeluohjelmien alueet ja Natura 2000 –alueet. Vaikutukset luontoarvoihin on mahdollista arvioida vasta, kun riittävät tiedot nykytilasta ovat olemassa.

Eläimistön ja kasvillisuuden mahdollisten jatkokartoitusten tarve tulee arviotavaksi selvityksistä ja arvioinnin kuluessa saatavien tietojen perusteella. Lisäksi arviointiin on otettava mukaan vaikutukset riistaeläimiin ja niiden välillisiin vaikutuksiin ympäristölle (esim. liikenneturvallisuuteen).

Ekologisia vaikutuksia on arviotava myös laajemmalla alueellisella tasolla, esimerkiksi suhteutettuna Uudenmaan ja Hämeen ekologiseen verkostoon.

Sosiaaliset vaikutukset

Sosiaalisten vaikutusten arviointiin on sisällytettävä koko vaikutusalue, mukaan lukien liikenteen vaikutusalue.

Suojaetäisyydet mm. rakennuksiin, vesistöön ja tiealueisiin on määritettävä yhdenmukaisella tavalla. Arviointiohjelmassa suojaetäisyydet vaihtelevat toimijoittain.

Maisema

Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee hyödyntää havainnekuvia hankekokonaisuuden alueelta. Tällöin on otettava huomioon erityisesti alueen asukkaiden näkökulma. Myös Läyliäistentien siirron tai korkeustason muutoksen maisemalliset vaikutukset on arvioitava.

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueelta on selvitettävä maasto- ja arkistotutkimuksin, onko alueella muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, kuten yleisötilaisuudessa esiin tullut mestauspaikka. Mikäli alueelta tulee ilmi kiinteän muinaisjäännöksen olemassaoloon viittaavia seikkoja, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon.

Yhteisvaikutukset

Tässä YVA -menettelyssä korostuu yhteisvaikutusten arvioinnin merkitys, koska yhteisvaikutus -kriteeri oli merkittävin tekijä pohdittaessa hankekokonaisuuden YVA -tarvetta. Koska osahankkeiden kesto, toiminnan määrät, toiminta-ajat ja toimintatavat saattavat vaihdella osaluueittain, on syytä käyttää arviointimenetelmää, jolla voidaan eri toimintavaiheissa tunnistaa ympäristöön ja asukkaisiin kohdistuvat yhteisvaikutukset ja saada näin kokonaiskuva vaikutuksista eri aikoina. Yhteisvaikutusten arviointi tulee jaksottaa siten, että saadaan esiin tilanne 3 – 5 vuoden välein 15 – 20 vuoden aikana; mitkä toiminnot ovat milloinkin käynnissä ja minkälaiset ovat tällöin ympäristövaikutukset. Esimerkiksi melu-, pöly- ja liikennevaikutukset voivat vaihdella paljonkin eri ajankohtina. Ilmakuvat eri ajanjaksoista ovat tärkeitä havainnollistamisen vuoksi.

Yhteisvaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös lähialueella harjoitettava muu toiminta, joka ei ole mukana YVA -menettelyssä, kuten Lopen puolella oleva turvetuotanto. Myös liikennevaikutusten arvioinnissa korostuvat yhteisvaikutukset alueen muiden toimijoiden kanssa.

Arviointiselostuksessa tulee esittää jälkihoitotoimenpiteet sekä kokonaiskuva koko aluetta koskevasta lopputilanteesta ympäristövaikutuksiin. Näin hankekokonaisuuden vaikutukset koko elinkaaren aikana tulevat huomioiduksi.

Vaikutusalueen rajaus

Arviointiohjelman kuvassa 15 on esitetty hankekokonaisuuden lähivaikutusalue. Vaikutusalueen rajausta ei kuitenkaan ole perusteltu. Erityisesti meluvaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon tätä laajempi vaikutusalue, koska vaikutukset ulottuvat esimerkiksi Lopen kunnan puolelle asuin- ja loma-asutusalueille. Lopen ympäristölautakunnan lausunnossa tuotiin esiin, että pohjavesiolosuhteissa tapahtuvilla mahdollisilla muutoksilla voi olla vaikutuksia pohjaveden antoisuuteen ja laatuun myös Lopen kunnan alueella. Tämä on otettava huomioon arviointiselostuksessa.

Kuvassa 15 on esitetty liikenteen vaikutusalue kapeana käytävänä teiden varsilla. Tässä kuvassa liikenteen vaikutusalue tarkoittaa lähinnä liikenteen käyttämiä reittejä. Liikenteen vaikutusalue tulee määritellä laajemmin, eli alueena, missä liikenne lisääntyy, mihin liikenteen aiheuttama melu ja muut päästöt leviävät, ja missä lisääntyvä liikenne aiheuttaa vaikutuksia turvallisuuteen sekä vaikutuksia muille toiminnoille tai muulle maankäytölle.

Osallistuminen

Arviointiohjelman yhteydessä osallistumisjärjestelyt on hoidettu riittävän hyvin ja lain edellyttämällä tavalla. Ohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus Karkkilassa 27.8.2008. Osallistuminen tilaisuuteen oli runsasta ja tilaisuudessa virisi runsaasti keskustelua erityisesti hankkeen liikenne-, melu- ja sosiaalisista vaikutuksista. Arviointiohjelman vireilletulosta, nähtävilläolosta, kommentointimahdollisuudesta ja yleisötilaisuudesta tiedotettiin alueen kolmessa paikallislehdessä. Asukkaiden muistutuksissa tuotiin kuitenkin esiin, että tieto ei saavuttanut kaikkia asianosaisia.

Raportointi

Arviointiohjelma on rakenteeltaan tiivis ja selkeästi jäsenneily siten, että lukija löytää helposti tarvittavan tiedon. Teksti on kirjoitettu helposti luettavaan ja yleistajuiseen muotoon. Ohjelmassa on useita havainnollistavia karttakuvia, mutta osin karttamateriaali on vaikeaselkoista puutteellisten selitysten vuoksi ja kuvasta 6. puuttuu mittakaavatieto. Arviointiselostuksessa tulee yhtenäistää esitystapaa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja osoitteensa toimittaneille mielipiteiden esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja muistutuksista konsultille, joka toimii hankkeesta vastaavien yhteyshenkilönä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Ympäristökeskuksen johtaja

Marketta Virta

Ylitarkastaja

Satu Pääkkönen

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksen haku

JAKELU

Destia Oy, Maarit Salonoja, PL 73, 00521 Helsinki
Rudus Oy, Jani Pieksemä, PL 49, 00441 Helsinki
Morenia Oy, Tero Elo, PL 94, 01301 Vantaa
Espoon Sora Oy, Kai Tolppola, Pohjoisentie 9 B, 02970 Espoo

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmaa)
Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Osoitteensa toimittaneet mielipiteiden esittäjät

Asiaa Uudenmaan ympäristökeskuksessa hoitaa Satu Pääkkönen, puh. 020 610 101.